

О. А. Горобченко,
к. е. н., доцент кафедри економіки та підприємництва,
ЧНУ ім. П. Могили, м. Миколаїв, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1449-7674>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.16.71

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА СТВОРЕННЯ ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИНУ

О. Horobchenko,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics and Entrepreneurship,
Petro Mohyla Black Sea National University

FEATURES OF FUNCTIONING AND CREATING ONLINE STORE

У статті розглянуто головні причини популярності та основні аспекти визначення сутності Інтернет-магазину як основної форми ведення Інтернет-торгівлі. Наведені основні його характерні риси та інші особливості функціонування. Складено та проаналізовано рейтинг найпопулярніших маркетплейсів за кількістю відвідувань в Україні за січень та березень 2023 року. Розкрито структуру Інтернет-магазину як найбільш комплексної та складної в реалізації системи електронної комерції. Виділені основні завдання, котрі покликана вирішувати охарактеризована структура. Висвітлені варіанти побудови Інтернет-магазину залежно від моделі е-бізнесу. Визначені та коротко описані основні етапи створення Інтернет-магазину, які необхідні кожному власнику бізнесу при веденні online-бізнесу. Наведені основні критерії успішності веб-сайту Інтернет-магазину та варіанти його розробки. Розкриті сучасні аспекти цінової політики з розробки сайтів Інтернет-магазинів "під ключ" та тарифні плани, котрі пропонують вебстудії України.

In the digital age, the most common form of online business is an online store. The main reasons for this are quarantine restrictions, a full-scale enemy invasion of Ukraine, and the annual growth in the profitability of online businesses. An online store is a specialized website owned by a trading company, web studio, etc., and designed to promote consumer goods on the market, increase sales, and attract new customers. Its main features include a large number of products offered; a significant amount of information about purchases and a personalised approach to consumers; the convenience of market research; lower maintenance and management costs. All this makes the creation of an online store a profitable business development.

In the ranking of the most popular services, the creation of online stores has now taken the first place. In January 2023, the five most visited marketplaces in Ukraine included Olx.ua, Prom.ua, Tabletki.ua, Bigl.ua, and Hotline.ua. An online store is the most comprehensive and complex e-commerce system, with two components: front office and back office. They cover the main business processes of a trading company and ensure the fulfilment of all online trading tasks.

Depending on the e-business model, there are two types of online store development: an online store and an offline business combined with an online store. Of course, stores of the second type have an advantage, since such a symbiosis provides new opportunities for business development.

We have identified and described the main stages of creating an online store: choosing a business niche, a work plan for its creation, legal registration, development of the site structure, and design and optimisation of the site. These are the main steps that business owners should take into account when running an online business. In order to perform all functions and achieve success, an online store must meet certain criteria: attractive website design; relevant, in-demand products, complete information about them and quick search for them on the website; uninterrupted operation of the resource. Development specialists distinguish three options for developing an online store: from scratch, using a template, and using a CMS. Among the tariff plans offered by Ukrainian web studios are: economy — a website based on a template; business — an online store based on a template with advanced functionality and/or unique design; premium — individual technology from scratch. At the same time, the cost of their creation is formed taking into account the volume, complexity of work, time spent, etc., and may differ from one contractor to another. Thus, creating a successful and profitable online store is a rather long, complex, and expensive process that requires a lot of time, effort, and professionalism, as it is divided into several stages and has several options for website development. Thanks to this division, it is easier for entrepreneurs to know what actions and manipulations should be carried out at a particular time when running an online business.

Ключові слова: бізнес, розвиток, підприємець, Інтернет-магазин, структура, споживачі, створення, вебсайт.

Key words: business, development, entrepreneur, online store, structure, consumers, creation, website.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах веденням бізнесу Інтернет-торгівля набула особливої популярності та актуальності. В епоху активного розвитку цифрових технологій будемо, першу в світі транзакцію в Інтернет-магазині було здійснено майже 30 років тому — у 1994 році. Сьогодні, у всіх розвинених країнах нашої планети покупки через мережу Інтернет здійснюють понад 80% користувачів. Щодня кількість онлайн-покупок зростає, а власники Інтернет-магазинів збільшують свої прибутки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретичні і практичні аспекти електронної комерції висвітлені у багатьох наукових працях вітчизняних дослідників: Г. Андрощук, О.Л. Андронік, В. В. Батриченко, М. Буров, А.В. Воронін, К.М. Краус, Н.М. Краус, О.В. Манжура [2], В.П. Пильнова, О.М. Гавриш, Т.В. Капелюшна, О.О. Лобань [3], О.І. Шалева [10] тощо. Проте основні аспекти функціонування Інтернет-магазинів як найбільш розповсюдженої форми online-торгівлі розглядаються недостатньо глибоко, адже саме вони впливають і визначають розвиток українського ринку електронної комерції.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є аналіз особливостей функціонування, структури Інтернет-магазину, висвітлення основних етапів та варіантів його створення, які чекають кожного підприємця на тернистому шляху електронного бізнесу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Нині як у світі, так і в Україні Інтернет-магазини набирають неабиякої популярності. Головними причин цього стали карантинні обмеження та повномасштабне вторгнення ворога на територію нашої держави, наслідки якого охопили весь світ. Проте вони не є єдиними, оскільки з кожним роком offline-бізнес стає менш прибутковим, поступаючись своїм Інтернет-аналогам. Це ж саме сталося з рекламою, адже небагато підприємців досі використовують вуличні білборди. На зміну їм прийшла таргетована, контекстна реклама, здатна залучити в сотні разів більше клієнтів, при цьому вимагаючи куди менших витрат.

Нині рішення, що пропонуються для здійснення Інтернет-торгівлі, розділяють на п'ять видів: відкриття сторінки в електронному торговельному ряду; оренда Інтернет-магазину; покупка готового Інтернет-магазину; розробка магазину аутсорсинговою фірмою; створення Інтернет-магазину власними силами.

Згідно з чинним законодавством, Інтернет-магазин — це засіб для представлення або реалізації товару, роботи чи послуги шляхом вчинення електронного правочину [3].

Нині Internet-магазин (електронний, e-shop) являє собою спеціалізований Web-сайт, який належить фірмі-товаровиробнику, торговій фірмі тощо та призначений для просування споживчих товарів на ринку, збільшення обсягів продажу, залучення нових покупців [9].

Інтернет-магазин — це цілодобовий доступ до продукції, замовлення з різних регіонів без прив'язки до конкретного міста, безмежна вітрина, що вміщує численні товари. Здебільшого сюди не приходять від нудь-

Таблиця 1. ТОП — 10 найбільших маркетплейсів за кількістю відвідувань в Україні

Рейтинг	Офіційна назва вебресурсу	Кількість відвідувань, млн		Січень 2023 р	
		січень 2023 р.	березень 2023 р.	середній час проведений на сайті, хв.	кількість переглядів сторінок за 1 відвідування
1	OLX.UA	62,1	61,6	9,27	9,58
2	PROM.UA	42,3	40,7	6,06	5,70
3	TABLETKI.UA	14,6	17,1	5,04	5,05
4	BIGL.UA	9,6	7,9	3,43	4,63
5	HOTLINE.UA	8,5	6,9	4,59	5,13
6	SHAFU.UA	7,9	7,4	9,22	9,08
7	EK.UA	4,3	4,4	5,03	5,44
8	IZI.UA	3,9	2,8	2,14	2,81
10	LETYSHOPS.COM	3,7	3,4	2,06	2,34

Джерело: сформовано автором з використанням даних [4, 5].

ги просто подивитися, як до офлайн-магазинів, а заходять, коли шукають певний продукт.

Водночас електронна торгівля дозволяє заробляти гроші без оренди приміщення та великої кількості працівників. Люблять такі онлайн-майданчики і покупці, оскільки це зручно, швидко та доступно. Усе це робить створення інтернет-магазину вигідною справою для розвитку малого, середнього та великого бізнесу, незалежно від того, є у вас стаціонарне торгове місце чи ні.

До основних характерних рис Internet-магазинів належать: вони пропонують велику кількість товарів та послуг, ніж реальні магазини, і забезпечують споживачів значно більшим обсягом інформації, необхідної для прийняття рішення про покупку; персоналізований підхід до споживачів з врахуванням попередніх відвідувань магазину, зроблених в ньому покупок та використання їх як ефективного способу маркетингових досліджень; вони потребують менших витрат на утримання, організацію роботи та кількість обслуговуючого персоналу [2, 9].

Завдяки розвитку Інтернету та інтересу користувачів, створення Інтернет-магазинів наразі вийшло на першу сходинку в рейтингу найпопулярніших послуг. У січні 2023 року у п'ятірку найбільш відвідуваних Інтернет-магазинів увійшли маркетплейси товарів і послуг Olx.ua, Prom.ua, Tabletki.ua, Bigl.ua, Hotline.ua (Табл. 1).

Це суб'єкти змішаної моделі е-бізнесу, котрі зареєстровані в Україні та із щомісячною відвідуваністю не менше 300—500 тис.

У березні 2023 р. трійка лідерів залишилася незмінною — це класифайд Olx.ua, маркетплейс Prom.ua та сервіс пошуку ліків Tabletki.ua. Тоді як за двома іншими критеріями (час відвідувань та кількість переглядів сторінок) їхні позиції змінюються у березні порівняно з січнем 2023 р. І лише популярний класифайд Olx.ua займає першу сходинку за всіма трьома критеріями. Доречно зауважити, що Olx.ua займає п'яте місце у загальному рейтингу всіх вебсайтів України. Отже, перед багатьма підприємцями постали питання: "а чи варто створювати Інтернет-магазин?", "чи можна це зробити власними силами?". Звісно ж відповіді на ці питання не однозначні.

Інтернет-магазин — це найбільш комплексна, хоча й складна в реалізації, система електронної комерції, яка охоплює основні бізнес-процеси торгового підприємства: вибір товарів, оформлення замовлень, проведення взаєморозрахунків, відстеження виконання замовлень, а у разі продажу інформаційних товарів або надання інформаційних послуг доставку за допомогою мереж електронних комунікацій [1, 2]. До основних компонентів його структури відносять фронт-офіс та бек-офіс (Рис. 1).

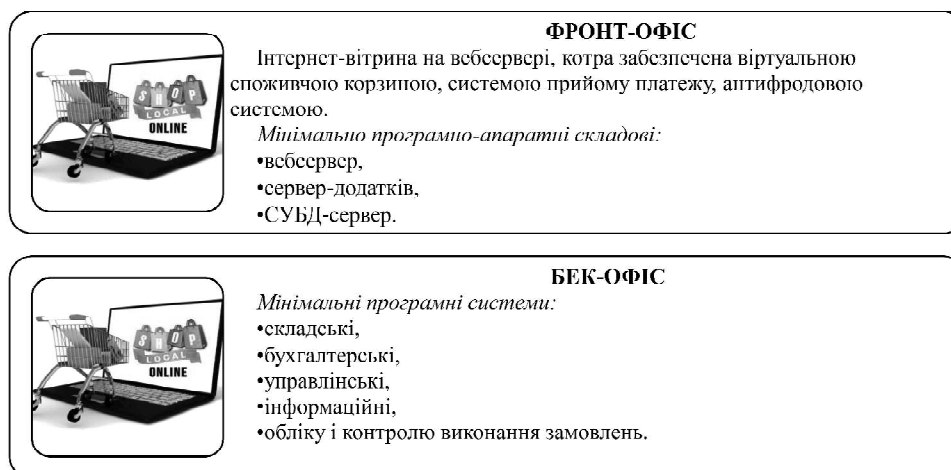

Рис. 1. Компоненти загальної структури Інтернет-магазину

Джерело: сформовано автором на основі [2, с.135—137].

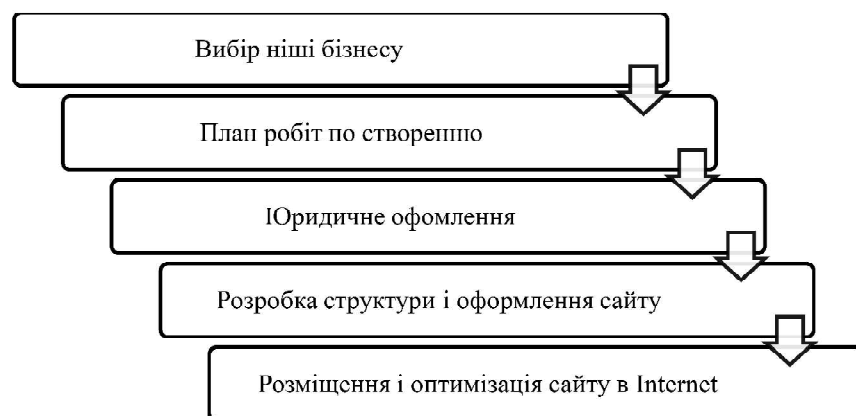

Рис. 2. Основні етапи створення Інтернет-магазину

Джерело: узагальнено автором на основі [3, 7, 8].

В цілому така структура Інтернет-магазину призначена для виконання ряду завдань: реєстрація покупців; надання інтерфейсу до бази даних товарів, що продаються (у вигляді каталогу, прайс-листа); робота з електронною корзиною покупця; оформлення замовлень з вибором методу оплати, доставки, страховки і випискою рахунку; резервування товарів на складі; проведення розрахунків або контроль факту оплати; формування заявок на доставку товарів покупцям і оформлення супровідних документів; надання покупцеві засобів відстеження виконання замовлень; доставка товарів; надання онлайн-допомоги покупцеві; збирання й аналіз різної маркетингової інформації; забезпечення безпеки особистої інформації покупців; автоматичний обмін інформацією з бек-офісом компанії.

Залежно від використовуваної моделі електронного бізнесу варіанти побудови Інтернет-магазину суттєво відрізняються. Виділяють два типи його побудови [2, 10]: online — магазин (відсутня традиційна торгова мережа); offline — бізнесу в поєднанні з online (коли Інтернет-магазин створюється на основі діючого реального магазину). Безперечно перевагу мають магазини другого типу. У цьому випадку симбіоз додає нові можливості обом видам бізнесу: Інтернет-магазин користується перевагами доставки з існуючої мережі роздрібних магазинів, він може пропонувати варіант отримання товару у вибраному магазині, та на відміну від онлайн-магазину у нього не виникає проблем при поверненні товарів; офлайн-покупці можуть заздалегідь ознайомитися з товарним асортиментом і характеристиками на сайті, а потім прийти в найближчий реальний магазин.

Узагальнюючи практичні рекомендації ряду фахівців, до основних етапів створення Інтернет-магазину доцільно віднести (Рис. 2):

1. Вибір ніші для створення бізнесу. На цьому етапі необхідно вирішити, яким товарами буде займатися Інтернет-магазин. Від цього вибору буде залежати багато чого, оскільки у кожній ніші є свої вимоги, а зацікавленість аудиторії різна у випадку з кожною окремою групою товарів. Для того, щоб вибрати максимально вигідну нішу, слід звернути увагу відразу на кілька факторів: конкуренція у ніші, доцільність бізнесу, пошук постачальників. На цьому етапі підприємцю необхідно визначити: що він буде продавати, наскільки цей товар

підходить для торгівлі через Інтернет? Ідеальний об'єкт для Інтернет-торгівлі — стандартні не швидкозносні товари з гарантованими споживчими властивостями. Певні товарні категорії мають специфічні обмеження для торгівлі в Інтернеті: одяг і взуття вимагають примірки, ліки і продукти — термінової доставки і т.п. Якщо товар підходить під категорію, продаються через Інтернет, далі йде оцінка конкурентів — аналіз сайтів, що пропонують такі ж або аналогічні товари або послуги.

2. План робіт по створенню Інтернет-магазину передбачає всі аспекти розробки, котрі вимагають особливої уваги від розробника. До розробки плану робіт слід поставитися вкрай серйозно, оскільки це допоможе підприємцю ефективно комунікувати з цільовою аудиторією та контролювати роботу підлеглих, якщо він займеться створенням Інтернет-магазину не сам, а з командою фахівців.

3. Юридичне оформлення Інтернет-магазину. Існує кілька суттєвих переваг юридичного його оформлення: не всі постачальники погодяться співпрацювати з сумнівною компанією, кур'єрські служби не завжди будуть готові передавати гроші за замовлення готівкою, оптові покупці будуть боятися відправляти гроші без розрахункового рахунку. Інтернет-магазин повинен бути юридично зареєстрований як ФОП або як ТОВ. Для його відкриття знадобляться наступні КВЕДи: 47.91 "Роздрібна торгівля, яка здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет"; 53.2 "Інша пошта та кур'єрська діяльність"; 49.4 "Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей" — цей код стане в пригоді, якщо доставка має окрему вартість і виділяється в договорі, первинних документах; 73.11 "Рекламні агентства" — цей код потрібен, коли плануєте розміщувати рекламу на своєму веб-сайті. Найважливішим моментом є те, щоб один або декілька вищевказаних видів діяльності мають бути зареєстровані в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань [1].

4. Розробка структури та оформлення сайту. Структура сайту — це один з найважливіших елементів електронного ресурсу, який впливає як на лояльність ваших клієнтів, так і на реакцію пошукових роботів системи. Структура Інтернет-магазину включає в себе: SEO-структуру (категорії, товари, інформаційні мате-

ріали, виробники); технічну (функціональну) структуру [7].

При розробці Інтернет-магазину ключовим завданням є створення візуально привабливого, приємного і зручного інтерфейсу. Часто власники бізнесу велику увагу приділяють зовнішній стороні питання, намагаючись виділитися серед величезного числа конкурентів, але при цьому забувають, що для покупця передусім важливою є інтуїтивно зрозуміла структура Інтернет-магазину. Потрапивши на сайт, людина повинна відразу зорієнтуватися, де шукати потрібну їй інформацію або продукт, не переглядаючи десятки непотрібних сторінок. Якщо структура Інтернет-магазину незручна й незрозуміла покупцеві, він не затримається довго на сайті. Сьогодні людям важливо знайти потрібну і корисну річ в найкоротші терміни і без проблем придбати її — і все це не виходячи з дому. Якщо підприємець хоче створити успішний Інтернет-магазин, то слід приділити особливу увагу інтуїтивності й логічності структури, оскільки від неї буде залежати успіх всього бізнесу. Ось чому слід ретельно продумати, як буде виглядати підсумкова версія Інтернет-магазину. Фахівці по створенню сайтів часто пропонують вже готові варіанти структури, які пройшли перевірку як часом, так і користувачами [6].

Розробляючи оформлення для ресурсу, в першу чергу, слід звертати увагу на тренди в їх дизайні та оформленні, котрі змінюються в середньому один раз на рік. Проте обравши стиль оформлення, який користується нині найбільшою популярністю, підприємець зможе домогтися більшої уваги й інтересу з боку клієнтів, які відвідали створений Інтернет-магазин.

5. Розміщення сайту в Інтернеті та його оптимізація. Існуючі два варіанти розміщення сайту Інтернет-магазину: на власному сервері, при цьому він або розташовується в комп'ютерній мережі провайдера за відповідну абонентську плату, або підключається до провайдера по виділеній лінії; на обладнанні провайдера (віртуальний сервер), в цьому випадку у провайдера орендується дисковий простір (hosting). І якщо у підприємства є виключне авторське право на нього, то витрати на створення сайту включаються до складу нематеріальних активів підприємства. Інші витрати, куди входить плата за хостинг, доступ в Інтернет і т. п., відносяться на собівартість, оскільки вважається, що вони пов'язані з виробництвом і управлінням підприємством.

Ось так виглядає короткий перелік дій, які потрібно власнику бізнесу враховувати при запуску Інтернет-магазину. При цьому успішний та прибутковий Інтернет-магазин повинен відповідати головним критеріям: привабливий дизайн сайту; актуальні, затребувані товари, повна інформація про них та швидкий їх пошук на сайті; безперебійна робота ресурсу. Це свідчить, що сайт має витримувати високі навантаження, при виникненні збоїв або помилок треба оперативно їх усувати, сторінки краще оформити відповідно до фірмового стилю, дизайн зробити естетичним, впізнаваним та адаптивним, а контент розміщувати лише унікальний та корисний.

ІТ-фахівці виділяють три варіанти розробки сайтів Інтернет-магазину [7, 9]: з нуля, за допомогою конструктора (шаблону) та на CMS (Content Management System — система керування вмістом або контентом). Одні дозволяють отримати простий сайт з обмеженим

набором функцій, інші — функціональний ресурс з унікальним дизайном. Від складності роботи та вимог замовника залежить ціна розробки — що складніший проєкт, то дорожчим він буде. Для вибору відповідного варіанта треба вивчати сайти конкурентів, розуміти потреби ЦА, продумати структуру та функціонал, прописати завдання для запуску онлайн-майданчика. І лише потім відповідно до поставлених завдань вирішити, чи буде достатньо шаблонного сайту чи потрібний ресурс з ширшими можливостями. При цьому обов'язково слід враховувати масштаби бізнесу, можливі ризики та бюджет.

За результатами дослідження української вебстудії "STUDIO IFISH", в Україні вартість актуальних пропозицій з розробки сайтів "під ключ" у 2023 рік умовно поділяється на 3 групи: бюджет — від 12 000 до 35 000 грн; бізнес — від 55 000 до 120 000 грн; преміум — від 150 000 грн і вище [9]. Вартість створення Інтернет-магазину формується з урахуванням багатьох факторів (обсягу, складності робіт, витраченого час, тощо) і може відрізнятися у різних виконавців. Наприклад, деякі розробники на біржах фрілансу, особливо новачки без досвіду, можуть пропонувати послуги за декілька тисяч гривень, а профі беруть десятки, а то й сотні тисяч гривень за проєкт. Тут все залежить від знань, навичок, можливостей та репутації фахівця. Що стосується вебстудій, вони теж пропонують різні ціни, і іноді різниця суттєва. Це пов'язано зі статусом компанії та кваліфікацією співробітників. Наприклад, ті агентства, які працюють з масштабними проєктами та відомими брендами, беруть за послуги набагато більше, ніж невеликі фірми, але це зовсім не означає, що якість роботи у останніх буде гіршою.

У вебстудіях переважно пропонують декілька тарифних планів, кожен із яких має свої умови та терміни виконання: економ — сайт на шаблоні вартістю від 1500\$; бізнес — Інтернет-магазин на шаблоні з розширеним функціоналом та/або унікальним дизайном від 2500—3000\$; преміум — індивідуальна технологія з нуля від 12000\$. Крім того ж фахівці зазначають, що "якщо Інтернет — магазин на основі шаблону і невеликий (складається з невеликої кількості розділів, не має складної фільтрації товарних позицій і накопичувальних знижок, передбачає інтеграцію з Новою Поштою, платіжними системами, 1С, агрегаторами типу Rozetka і іншими сервісами), то може обійтися власнику бізнесу за ціною від 25 000 грн. У той час як ціна Інтернет-магазину з тисячами товарних позицій на Bitrix може стартувати від 80 000 грн, а терміни створення масштабного проєкту можуть становити від 80 робочих днів". Вони застерігають власників бізнесу, хто вже погоджується на вартість готового Інтернет-магазину на шаблоні, проте, що з огляду на особливості продукту, сферу торгівлі та інші фактори замовляти розробку торговельного онлайн-майданчика на шаблоні дуже ризиковано [7, 9].

ВИСНОВКИ

Створення Інтернет-магазину — це досить тривалий і не дешевий процес, котрий розділений на кілька етапів та має кілька варіантів. Завдяки такому поділу під час створення Інтернет-магазину власникам бізнесу легше орієнтуватися, які дії та маніпуляції необхідно прово-

дити в той чи інший період часу. До того ж поділ на етапи спрощує завдання підприємцю, якщо він займається створенням Інтернет-магазинів для своєї компанії або нового бізнесу не один, а з командою фахівців. А розробка сайту успішного та прибуткового Інтернет-магазину — це складна робота, що потребує багато часу, максимум зусиль та професіоналізму. Важливо не просто красиво оформити сторінки та вивантажити товари. Варто продумати структуру платформи, функціонал і навігацію, щоб споживачі могли легко знайти потрібний товар, корисну інформацію, що їх цікавить, і швидко зробити замовлення. Тому, на нашу думку, перш ніж вибирати економішій на перший погляд варіант розробки сайту, варто розглянути можливість розробки ексклюзивного Інтернет-магазину з урахуванням усіх особливостей потрібного бізнесу для роботи онлайн-інструменту або купувати перевірений проєкт, коли усі нюанси знайомі і проблеми можна вирішити.

Література:

1. Дьяконова Н. Інтернет-магазин: організаційні аспекти. ЛігаЗакон, 2020. URL: https://buh.ligazakon.net/analytcs/195139_internet-magazin-organizatsyn-aspekti (Дата звернення: 28.06.2023).
2. Краус К.М., Краус Н.М., Манжура О.В. Електронна комерція та Інтернет-торгівля. К.: Аграр Медіа Груп, 2021. 454 с.
3. Пильнова В. П., Гавриш О.М., Капелюшна Т.В., Лобань О.О. Інтернет-торгівля: особливості реалізації товару за допомогою Інтернету. Економіка. Менеджмент. Бізнес. № 1 (31), 2020. С. 122—129.
4. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 45, ст. 410. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (Дата звернення: 10.07.2023).
5. Рейтинг відвідуваності найбільших маркетплейсів та інтернет-сервісів за січень 2023. Retailers.ua. URL: <https://retailers.ua/news/spetsproektyi/13436-reyting-vidviduvanosti-naybilshih-markepleysiv-ta-internet-servisiv-za-sichen-2023> (Дата звернення: 10.07.2023).
6. Рейтинг ТОП веб-сайтів України. SimilarWeb. 2023. URL: <https://www.similarweb.com/ru/top-websites/ukraine/> (Дата звернення: 05.07.2023).
7. Створення Інтернет-магазину: Підводні камені й етапи розробки. 2021. Вебстудія "Глянець". URL: <https://glyanec.net/ua/online-stores> (Дата звернення: 19.07.2023).
8. Структура інтернет-магазину: ключові сторінки і розділи. 2019. Роби бізнес, Укр. URL: <https://xn--90aamhd6acpq0s.xn--j1amh/teoriya/struktura-internet-magazinu/> (Дата звернення: 14.07.2023).
9. Ціни на створення сайту 2023. STUDIO IFISH. URL: <https://ifish.com.ua/ua/tsini-na-sajt/> (Дата звернення: 28.07.2023).
10. Шалева О.І. Електронна комерція: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2011. 216 с.
11. buh.ligazakon.net/analytcs/195139_internet-magazin-organizatsyn-aspekti (Accessed 28 June 2023).
12. Kraus, K.M., Kraus, N.M. and Manzhura, O.V. (2021), Elektronna komertsii ta Internet-torhivlia [E-commerce and online trading], Ahrar Media Hrup, Kyiv, Ukraine.
13. Pynova, V. P., Havrysh, O.M., Kapeliushna, T.V. and Loban, O.O. (2020), "E-commerce: peculiarities of selling goods via the Internet", Ekonomika. Menedzhment. Biznes. vol. 1 (31), pp. 122—129.
14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "About e-commerce", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (Accessed 10 July 2023).
15. Retailers.ua (2023), "Traffic ranking of the largest marketplaces and online services in January 2023", available at: <https://retailers.ua/news/spetsproektyi/13436-reyting-vidviduvanosti-naybilshih-markepleysiv-ta-internet-servisiv-za-sichen-2023> (Accessed 10 July 2023).
16. SimilarWeb (2023), "Rating of the TOP websites in Ukraine", available at: <https://www.similarweb.com/ru/top-websites/ukraine/> (Accessed 5 July 2023).
17. Gyanec (2021), "Creation of an online store: Pitfalls and stages of development", available at: <https://glyanec.net/ua/online-stores> (Accessed 19 July 2023).
18. Roby biznes, Ukr (2019), "The structure of the online store: key pages and sections", available at: <https://xn--90aamhd6acpq0s.xn--j1amh/teoriya/struktura-internet-magazinu/> (Accessed 14 July 2023).
19. STUDIO IFISH (2023), "Prices for website development in 2023", available at: <https://ifish.com.ua/ua/tsini-na-sajt/> (Accessed 28 July 2023).
20. Shaleva, O.I. (2011), Elektronna komertsii [Electronic commerce], Tsentr navchalnoi literatury, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 02.08.2023 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

**Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)
Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292**

e-mail: economy_2008@ukr.net

 viber: +38 050 3820663